

BEN LERNER

Școala din Topeka

Traducere din limba engleză și note de
Andrei Covaciu

EDITORI:

Magdalena Mărculescu
Silviu Dragomir

FONDATOR:

Ion Mărculescu, 1994

DIRECTOR EDITORIAL:

Bogdan-Alexandru Stănescu

DESIGN:

Andrei Gamaș

DIRECTOR PRODUCȚIE:

Cristian Claudiu Coban

DTP:

Gabriela Anghel

CORECTURĂ:

Roxana Nacu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LERNER, BEN

Școala din Topeka / Ben Lerner; trad. din lb. engleză de Andrei
Covaciu. - București: Pandora Publishing, 2020

ISBN 978-606-978-323-8

I. Covaciu, Andrei (trad.) (note)

821.111

Titlul original: The Topeka School

Autor: Ben Lerner

Copyright © 2019 by Ben Lerner

Copyright © Pandora M, 2020

pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București

Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20

www.pandoram.ro

ISBN: 978-606-978-323-8

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

Argumentație în rafale (Adam)

Pluteau în derivă cu ambarcațiunea tatălui ei vitreg, în mijlocul unui lac artificial, altminteri pustiu, înconjurat de case standard mari. Era un început de toamnă, iar ei beau Southern Comfort direct din sticlă. Adam se afla la prora, privind peste apă la o lumină albastră schimbătoare care provenea probabil de la un televizor văzut printr-o fereastră sau printr-o ușă de sticlă. A auzit zgomotul făcut de bricheta ei, apoi a zărit fumul plutind deasupra lui, răsfirându-se. Vorbise vreme îndelungată.

În clipa în care s-a întors să vadă ce efect avuseseră vorbele lui, ea nu se mai afla acolo, iar blugii și puloverul ei alcătuiau o grămăjoară, alături de pipă și de brichetă.

I-a rostit numele, brusc conștient de liniștea din jur, și și-a vârât mâna în apă, care era rece. Fără să premediteze, a luat puloverul ei alb și a tras pe nări mirosul de lemne arse în care se îmbibase la începutul serii, lângă Lacul Clinton, precum și pe cel de lavandă sintetică despre care știa că provine de la gelul ei de duș. I-a rostit din nou numele, mai tare de data aceasta, apoi s-a uitat în jur. Câteva păsări atingeau ușor suprafața liniștită a lacului; nu, de fapt erau niște lilieci. Când s-o fi aruncat sau când o fi coborât în apă și cum de nu s-a auzit niciun plescăit și dacă cumva s-o fi înecat? De data aceasta a strigat-o; un câine i-a răspuns din depărtare. Tot sucindu-se și răsucindu-se căutând-o, a

amețit, așa că s-a așezat. Apoi s-a ridicat din nou în picioare și a început să cerceteze marginile ambarcațiunii; poate stătea lipită de barcă, înăbușindu-și râsul, însă nu era nici acolo.

Va trebui să ducă ambarcațiunea înapoi la ponton, acolo unde ar putea s-o găsească așteptându-l. (Există câte un ponton la fiecare două-trei case.) I s-a părut că zărește un licurici sclipind stins de undeva de pe mal, însă anotimpul licuricilor trecuse de multă vreme. A simțit cum îl cuprinde un val de furie, pe care l-a primit cu brațele deschise, pentru că dorea ca acesta să-i copleșească și să-i domolească sentimentul de panică. Spera ca Amber să se fi băgat în apă înainte ca el să fi început să-i facă acea incoerentă confesiune sentimentală. Îi spusese că ar fi trebuit să rămână împreună și după ce ar fi plecat din Topeka la studii, însă acum știa că nu vor rămâne; acum el avea de gând să-și manifeste indiferența de cum ar fi regăsit-o, vie și nevătămată, pe uscat.

Imaginea motorului exterior lucind în lumina lunii. Pentru oricare dintre prietenii lui, manevrarea ambarcațiunii ar fi fost floare la ureche; cu toții, inclusiv copiii de la Fundație, manifestau un talent elementar, tipic Midwest-ului, pentru mecanică, puteau să înlocuiască uleiul sau să curețe o pușcă, în vreme ce el nu știa nici măcar să schimbe vitezele unei mașini. A identificat ceea ce ar fi putut fi frânghia starterului, a tras de ea, însă nu s-a întâmplat nimic; a mutat ceea ce ar fi trebuit să fie maneta de accelerație într-o altă poziție și a încercat din nou; nimic. Începuse să se întrebe dacă va fi nevoie să înoate — neștiind însă cât de bine se pricepea s-o facă — când a zărit cheia vârată în contact; a răsucit-o și motorul a pornit.

Cu cea mai mică viteză posibilă, a îndreptat ambarcațiunea către țărm. De cum s-a apropiat de uscat, a oprit motorul, însă nu a reușit să poziționeze barca în paralel cu pontonul; un pârâit sonor produs în momentul în care carena din fibră de sticlă s-a izbit de pontonul de lemn a amuțit broaștele-bou din apropiere; nu părea să se fi avariat nimic, nu că ar fi verificat barca cu prea mare atenție. S-a grăbit să arunce odgoanele înfășurate de tacheții prinși de coverță, a improvizat grăbit câteva noduri, apoi a ieșit din ambarcațiune, atent să observe dacă nu cumva se uita cineva la el de la vreo fereastră. Fără să ia cu el cheile, hainele ei, pipa sau sticla, a început să fugă pieptiș prin iarba udă, către casa ei; dacă ambarcațiunea s-ar fi dezlegat de țărm și ar fi eșuat în largul lacului, vina ar fi fost a ei.

Ușile mari de sticlă dinspre lac stăteau întotdeauna descuiate; le-a tras în lături fără să facă zgomot și a pășit înăuntru. Abia acum a început să simtă sudoarea rece. Putea distinge silueta fratelui ei pe canapea, ținându-și perna peste cap și dormind în lumina unui televizor mare; emisiunea de știri se desfășura cu volumul dat la minimum. Altfel, încăperea zăcea în întuneric. S-a gândit să-l trezească, în schimb și-a scos bocancii Timberland, despre care credea că ar fi trebuit să fie plini de noroi, s-a strecurat de-a curmezișul încăperii și s-a îndreptat către treptele acoperite cu mochetă albă, pe care a început să le urce cu pași rari.

Mai rămăsese peste noapte la ea de două sau de trei ori, de fiecare dată ea spunându-le părinților că băuse prea mult; aceștia își imaginaseră că el dormise în camera de oaspeți; de asemenea, își imaginaseră — ceea ce era și adevărat — că sunase acasă. Acum însă, ideea de a întâlni pe cineva — câtă vreme nici măcar nu era sigur că era și ea prezentă — îl îngrozea. Mama ei lua somnifere, văzuse

cu ochii lui uriașul flacon cu pilule, știa că le ia în fiecare seară cu vin; de curând, în timpul unei petreceri, tatăl ei vitreg dormise tun pe tot parcursul unei băți; nu exista nicio șansă ca cei doi să se trezească, și-a spus el ca să se calmeze, numai să nu răstoarne ceva prin casă; era bucuros că rămăsese în ciorapi.

Ajungând la parterul casei, a cercetat cu privirea sufrageria întunecată, spațioasă, înainte să pășească pe următorul rând de trepte, urcând către catul care găzduia dormitoarele. Aproape că putea să distingă uriașa scenă cinegetică de pe peretele opus: câini gonind vânatul din pădurea aflată lângă un lac, la apus. Putea zări clipocind luminița roșie a panoului sistemului de alarmă pe care, din fericire, proprietarii nu îl armaseră niciodată — precum și o reflexie luminoasă, palidă, venind dinspre ramele argintii ale fotografiilor de familie înșirate pe poliță: adolescenți în pulovere, pozând pe o peluză acoperită de frunze, fratele ei ținând în mână o minge de fotbal. Ceva ticăia și vibra în bucătăria uriașă. A început să urce scările.

Prima ușă deschisă de pe dreapta dădea în camera ei. Chiar și fără să aprindă lumina, putea să vadă că Amber se afla în pat, sub așternuturi, respirând regulat. A simțit cum umerii i se relaxează; o profundă ușurare, ușurarea aceasta a lăsat loc supărării, dar i-a și permis să-și dea seama cât de urgent devenise să facă pipi. S-a răsucit pe călcâie și a traversat holul în direcția băii, închizând cu grijă ușa acesteia în urma lui iar apoi, fără să aprindă lumina, a ridicat colacul closetului. Răzgândindu-se, a lăsat colacul la loc și s-a așezat. O mașină a trecut în ralanti prin apropiere, iar farurile acesteia au luminat interiorul băii prin jaluzelele orizontale lăsate deschise.

Nu era baia ei. Periuța de dinți electrică, uscătorul de păr, săpunurile acelea — nu erau articolele ei de toaletă. Preț de o clipă a stat pe gânduri dorindu-și cu disperare ca toate acele lucruri să aparțină mamei ei, însă existau mult prea multe discrepanțe: ușa cabinei de duș era diferită, cea de aici fiind confecționată din sticlă mată. A început să miroasă bilele din gel aflate într-un borcan așezat deasupra toaletei; niște flori uscate ciudate atârnavu puse într-un saculeț purpuriu fixat în perete. Cu un singur fior retrospectiv, impresiile pe care locuința aceea i le creaseră s-au modificat: unde era pianul (la care nu cânta nimeni)? Nu ar fi trebuit să vadă candelabru cu becuri? Mocheta de pe scări — oare nu era prea groasă, prea întunecată în întunericul acela, ca în realitate să nu poată fi albă?

Pe lângă groaza de a se găsi într-o casă străină, pe lângă această conștientizare a diferențelor, mai exista și senzația, datorată asemănărilor dintre locuințe, că se afla în același timp în toate casele care împrejmuiu lacul; sublimul arhitecturii identice. Iar în fiecare dintre aceste locuințe ea, sau cineva ca ea, se afla în pat, dormind sau prefăcându-se că doarme; părinții sau tutorii se aflau undeva într-o cameră situată în cealaltă parte a holului, bărbați corpolenți sforăiau; fețele și atitudinile din fotografiile de familie înșirate pe policioară pot varia, însă toate aparțin aceleiași gramatici a chipurilor și a atitudinilor; detaliile scenelor pictate pot de asemenea varia, însă nu și gradul de familiaritate și de banalitate; dacă ai deschide oricare dintre ușile de inox ale uriașelor frigiderice sau dacă ai cerceta oricare dintre blaturile de bucătărie imitând marmura, ai descoperi niște produse modulare asemănătoare, având configurații ușor diferite.

El se afla acum în toate casele, însă tocmai din pricina faptului că nu mai era legat de una anume putea să și

plutească deasupra lor; era ca și cum s-ar fi uitat la trenulețul de jucărie pe care Klaus, prietenul tatălui său, i-l făcuse cadou în copilărie; nu-i păsase de trenuri, abia dacă le putea pune în funcțiune, însă adora peisajul, iarba verde artificială lipită pe panou, micuții însă impunătorii pini și stivele de lemn din esență tare. Atunci când se uita la copăceii aceia confectionați într-o manieră incredibil de realistă, simțea că se află în același timp în două locuri diferite: se imagina stând sub crengile lor, privindu-i totodată de undeva de sus. Apoi putea trece cu rapiditate de la o perspectivă la cealaltă, de la o scară la alta, într-o ștafetă care îl extrăgea din propriul trup. Acum se simțea deopotrivă încremenit de teamă în această baie și, simultan, în toate celelalte băi; se uita afară, printr-o sută de ferestre, la mica ambarcațiune plutind pe apa liniștită a lacului artificial. (Tușele de vopsea albă adăugate peste acrilicul uscat adaugă suprafeței o senzație de mișcare și de lumină-de-lună.)

Deodată, a reușit cumva să înoate înapoi către sine. Se simțea de parcă undeva s-ar fi pornit un cronometru și el ar mai fi avut la dispoziție doar câteva minute, sau poate secunde, ca să fugă din locuința aceea în care pătrunsese involuntar, înainte ca cineva să-i golească în cap magazia unei puști de vânătoare sau înainte ca polițiștii să-și facă apariția, surprinzându-l cum dă târcoale dormitorului unei fete cufundate în somn. Teamă îi îngreuna respirația, însă își spunea că avea să apese pe butonul de derulare, refăcând în sens invers și fără zgomot drumul pe care îl parcursese la venire, fără să deranjeze pe nimeni. A procedat întocmai, cu toate că acum, pe măsură ce cobora scările, micile diferențe îi săreau în ochi: exista o canapea mare, în forma literei „L“, pe care nu o mai văzuse niciodată; își putea da seama că măsuța pentru cafea de aici era făcută din sticlă și nu din

lemn închis la culoare, așa cum era a ei. La capătul de jos al scărilor, a avut o ezitare: ușa din față se afla chiar acolo, ademenindu-l; ar fi fost liber, însă bocancii lui Timberland se aflau cu un etaj mai jos, acolo unde îi lăsase. Pentru a-i recupera ar fi trebuit să treacă pe lângă străinul cufundat în somn.

În pofida temerii că ar fi putut fi prins oricând, s-a hotărât să se ducă să-și recupereze bocancii, mai puțin pentru că aceștia ar fi putut constitui o dovadă a prezenței lui, deconspirându-l ulterior, și mai mult pentru că simțea că ar fi riscat să se simtă ridicol, umilit, dacă s-ar fi întors la ea în picioarele goale. Își imagina deja detaliile poveștii, deja simțea cum aceasta avea să se răspândească — mai întâi felul în care ea îl lăsase să readucă, ca un ageamiu ce era, barca la țarm și apoi felul în care el reușise să-și piardă nenorociții ăia de bocanci din cine știe ce ghinion. Hei, Gordon, ți-ai legat pantofii? Ți-ai luat papuceii? O amintire din gimnaziu — avându-l ca protagonist pe Sean McCabe, care venise la școală în ciorapi, cu obrajii scăldați în lacrimi, după ce fusese jefuit de adidașii lui Air Jordan — i-a apărut fulgurant în fața ochilor; Sean încă mai era luat la mișto din pricina asta, iar acum el împingea de la piept cu cel puțin 130 de kilograme.

Tânărul care fusese confundat cu fratele ei își întor-sese între timp fața către speteaza canapelei; perna zăcea căzută pe podea. Capul uriaș al lui Bob Dole își mișca buzele pe ecranul televizorului în vreme ce se strecura pe lângă el. Și-a cules bocancii și a glisat ușor ușa; roțițele s-au gripat puțin, așa că a trebuit să depună ceva efort, ceea ce a produs un scârțâit puternic; trupul întins pe canapea a început să se foiască, încercând să se așeze în fund. (În toată Comunitatea Imobiliară Lake Sherwood trupurile au

început să se foiască, încercând să se așeze în fund.) Fără să închidă ușa în urma lui, a luat-o la fugă pe iarba udă, ținându-și bocancii în mână, — fără să bage în seamă pământul denivelat, cioturile și pietrele — cu o viteză pe care ar fi fost posibil să n-o mai atingă niciodată, trupul lui fiind recunoscător că avea la ce-și folosi adrenalina. Nimeni nu a strigat în urma lui; nu existau decât alergarea și zvâcnirea sângelui în urechi; a zărit câteva lumini mișcătoare, așa că s-a apropiat de apă; a alergat din răsuputeri preț de un minut, înainte să-și dea seama că nu prea știa încotro se îndrepta. S-a pus într-un genunchi, simțind cum îi ard plămânii, s-a uitat în urma lui ca să se asigure că nu este urmărit. Și-a tras precipitat bocancii peste șosetele ude, apoi s-a ridicat în picioare și a țâșnit printre două case, ajungând în cele din urmă la stradă.

Acum singurul lui scop era să-și găsească Camry-ul '89 roșu parcat pe alee și să plece acasă să se culce. Încă se temea — sirenele mașinilor de poliție ar fi putut să se facă auzite din clipă în clipă — numai că, ajuns departe de apă și de scena ridicolei lui efracții, simțea că ceea ce fusese mai rău trecuse. Și-a bătut ușor buzunarul cu palma pentru a se asigura că încă se mai află acolo cheile, apoi a început să străbată cu pași repezi curba — în locul acela nu existau trotuare — însă n-a mai luat-o la fugă, pentru a evita eventualele suspiciuni în cazul puțin probabil că ar fi fost zărit. A mers și a tot mers, rușinat că e nevoit s-o facă pe jos; nu reușea să găsească nici mașina, nici casa ei; probabil că îndreptase barca într-o direcție complet greșită. După o căutare de aproape o jumătate de oră, în care ocolise o jumătate de lac, și-a zărit, cu mare bucurie în priviri, mașina pe care o parcase cu câteva ore în urmă. Zgomotul ușilor deblocate a avut darul să-l liniștească profund. S-a

vârât înăuntru, și-a găsit pachetul de Marlboro roșu pe scaunul pasagerului, apoi l-a scuturat pentru a scoate din el o țigară; a răsucit cheia în contact, însă nu a pornit mașina. A coborât geamul din dreptul lui și și-a aprins țigara cu o brichetă Bic galbenă, luată din stativul pentru pahar, apoi a tras în piept ceea ce lui i se părea a fi prima gură adevărată de aer luată după momentul în care observase dispariția fetei din barcă.

A pornit motorul și a aprins farurile numai ca să descopere că ea stătea — și stătuse în tot acest timp — în pragul propriei case, purtând un hanorac lălău. Părul blond-închis i se revărsa până aproape de talie. A oprit din reflex motorul mașinii, stingând astfel și farurile. Desculță, ea s-a apropiat de mașină și a deschis portiera din dreptul scaunului pasagerului, s-a servit cu o țigară, și-a aprins-o, apoi a spus, de parcă el ar fi întârziat câteva minute la o întâlnire, Unde-ai fost?

El a simțit cum se umple de furie. Nu putea recunoaște că se temuse, nu putea spune că nu se pricepuse să manevreze ambarcațiunea sau că fusese cât pe ce să ia la rost o altă tânără, într-o altă casă. I-a cerut cu glas apăsător să-i ofere o explicație, Ce pula mea e cu tine? Am vrut să înot, a răspuns ea, apoi a dat din umeri, iar în momentul în care el a continuat s-o preseze cu întrebări, a continuat să fumeze, mirosul de tutun combinându-se cu cel al fixativului de păr. Cu un gest absent, fata a început să se joace cu propriile șuvițe.

Tatăl meu vitreg îmi ținea astfel de predici interminabile în timpul cinei. Acum abia dacă mai spune ceva și oricum nu mai mâncăm împreună. Cred că e deprimat, ar trebui să vadă un terapeut, să se vadă cu părinții tăi la Fundație. E ciudat acum, că a devenit tăcut, pentru că înainte transforma cina în discuții nesfârșite de tot căcatul,

deși numai de discuții nu putea fi vorba, pentru că nimeni nu discuta de fapt nimic; tot ce făcea era să vorbească uitându-se la noi. Din când în când îi puneam fratelui meu câte o întrebare, însă întotdeauna era vorba de un fel de test: Ce v-am zis eu că a făcut ca vremurile acestea să fie grele pentru industria aeronautică? (Știi doar că s-a îmbogățit furând invenția altcuiva. Un fel de șurub imponderabil.) Iar frati-miu nu trebuia niciodată să răspundă, pentru că tatăl meu vitreg răspundea el însuși la propriile întrebări de căcat. Practic, răspunsul era întotdeauna China. Apoi a fost seara aceea din vara trecută în care mama m-a lăsat să aduc în casă pe furiș niște vin alb, în vreme ce fratele meu era plecat, așa că a picat pe mine măgăreața să stau la masă și să mi se vorbească, iar el m-a scos, la propriu, din minți. Poate din pricină că eram puțin cam cherchelită, sau poate pentru că sunt un pic mai în vârstă acum și, de aceea, ceva mai grijulie cu propria mamă. Prin câte i-a fost dat să treacă, începând cu tata. Însă oricum am făcut chestia asta deopotrivă tâmpită și supertare. Încet, foarte încet, am început să mă las în scaun, de parcă aș fi alunecat de pe el, în vreme ce el își mânca porția de ravioli, continuând să vorbească despre naiba știe ce. Mama era deja în bucătărie, așeza vasele în mașina de spălat; ea nu mănâncă niciodată. E nevoie de foarte multă rezistență fizică ca să te poți lăsa în scaun atât de încet. Toate abdomenele făcute de-a lungul timpului. Toate metamfetaminele (glumesc). La cursurile de dans mereu mi se spune să vizualizez o mișcare în vreme ce-o fac, iar atunci eu mă vizualizam sub forma unui lichid prelingându-se de pe scaun. M-am lăsat până la capăt, până când am ajuns efectiv sub masă, tatăl meu vitreg nu observase nimic, iar mama se afla acolo, spălând vase, iar eu mă țineam să nu râd.